

*Горохова Анастасія,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
фізико-математичного факультету
Науковий керівник: Мельник Анна,
кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна*

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ

Постановка проблеми. Сучасний світ переживає бурхливий розвиток технологій, що суттєво впливає на всі сфери життя, у тому числі і на туризм. Мобільні застосунки стали невід'ємною частиною повсякденного життя, змінюючи способи спілкування, співпраці, взаємодії та подорожей.

Цифровізація економічних процесів не залишила осторонь і сферу туризму. За результатами досліджень Google Travel 74 % мандрівників планують свої поїздки в Інтернеті і лише 13 % все ще користуються послугами туристичних агенцій для їх підготовки [цит. за 1, с. 94].

Цифрова трансформація культурного туризму – це складний і багатогранний процес, який вимагає комплексного підходу. Для успішної реалізації проєктів у цій сфері необхідно враховувати як технічні аспекти, так і культурні, соціальні та економічні фактори. Крім того потребують уваги й відповідної реакції проблеми, що виникають у процесі, зокрема такі як: *конкуренція, збереження балансу між інформативністю та зручністю, монетизація, локалізація, технічні аспекти (наприклад, GPS, карти), доступність, захист даних та інтеграція з іншими системами чи застосунками.*

Модернізація мобільних технологій відкриває нові горизонти для туристичної індустрії. Мобільні застосунки стали невід'ємною частиною подорожей, надаючи туристам доступ до величезної кількості інформації про місця, події та послуги. Особливо актуальним є створення мобільних застосунків для культурного туризму, які допомагають глибше пізнати історію, культуру та традиції різних регіонів.

Аналіз актуальних досліджень. Цифрова трансформація культурного туризму є однією з найактуальніших тем сучасних досліджень у сфері туризму

та інформаційних технологій. За останні роки з'явилася низка досліджень, автори які аналізують вплив мобільних застосунків на поведінку туристів, ефективність технологічних рішень та перспективи розвитку туристичної сфери. Розглянемо більш детально окремі напрямки наявних досліджень:

1. Вплив мобільних застосунків на поведінку туристів.

Дослідники вивчають, як мобільні додатки змінюють спосіб планування подорожей, прийняття рішень про вибір маршруту та місць відвідування, а також взаємодію туристів з культурною спадщиною.

2. Персоналізація туристичного досвіду.

Представники зазначеного напрямку значну увагу приділяють дослідженням можливостей персоналізації надбання туристичної індустрії за допомогою штучного інтелекту та аналізу значних обсягів інформації.

3. Роль соціальних мереж у культурному туризмі.

Дослідники вивчають вплив соціальних мереж на формування туристичних образів, поширення інформації про туристичні дестинації (*фізичний простір, в якому турист проводить мінімум одну ніч*) та взаємодію туристів між собою.

4. Доповнена та віртуальна реальність у культурному туризмі.

Вивчення можливостей використання доповненої та віртуальної реальності для створення інтерактивних експозицій, віртуальних турів та інших інноваційних продуктів туристичної сфери.

5. Інтеграція мобільних застосунків.

Дослідники зазначеного напрямку вивчають можливості інтеграції мобільних додатків з системами бронювання готелів, квитків, а також з транспортними системами.

Загалом, цифрова трансформація культурного туризму є перспективним напрямком розвитку, який відкриває нові можливості для популяризації культурної спадщини та розвитку туристичної індустрії. Однак, для досягнення успіху необхідно вирішити ряд проблем та продовжувати дослідження в цій сфері [2].

Метою статті є аналіз процесів цифрової трансформації культурного туризму та висвітлення переваг і недоліків використання мобільних застосунків у зазначеній сфері.

Результати досліджень сприятимуть висвітленню сучасних тенденцій у сфері культурного туризму й ролі мобільних застосунків у цьому секторі. З'ясовані переваги і недоліки використання мобільних додатків у культурному туризмі й представлення їх функціоналу в сучасних умовах розширять можливості подальшої трансформації та модернізації культурного туризму в Україні та за її межами.

Сучасний культурний туризм зазнає значних змін під впливом цифрових технологій. Мобільні застосунки, платформи віртуальної та доповненої реальності, а також аналітика даних змінюють способи сприйняття, дослідження та взаємодії з культурною спадщиною. Аналіз наукових розвідок і вивчення реалій сучасного туристичного бізнесу дозволив виявити основні тенденції, виклики та перспективи його розвитку.

Серед сучасних тенденцій розвитку культурного туризму варто виокремити:

– персоналізацію туристичного досвіду, яка стала можливою завдяки алгоритмам машинного навчання, що дозволило мобільним застосункам аналізувати вподобання користувачів та пропонувати їм індивідуальні маршрути, екскурсії та рекомендації;

– інтерактивність та занурення, які уможливили технології віртуальної та доповненої реальності, що створюють нові можливості взаємодії з культурною спадщиною і дозволяють туристам як подорожувати в часі так і досліджувати об'єкти з різних ракурсів;

– соціальну інтеракцію як результат аналізу соціальних мереж і онлайн-платформ, що сприяє не лише обміну досвідом, відгуками чи рекомендаціями, а й формуванню нових трендів культурного туризму;

– інтеграцію з міським середовищем, що уможливила взаємодію мобільних застосунків з інфраструктурними системами населених пунктів задля отримання актуальної інформації про транспорт, харчування, розваги та інші послуги.

Варто також зазначити, що попри значні досягнення, переваги та перспективи нових трендів цифровізації культурного туризму актуальними залишаються й аспекти, що потребують вивчення. Зокрема, потужний потенціал цифрової трансформації обумовлює низку викликів серед яких варто виокремити: *захист даних, етичні аспекти, цифрова нерівність (не всі туристи мають рівний доступ до цифрових технологій, що може обмежувати їхні можливості), а також ризик втрати автентичності туристичного досвіду через надмірну цифровізацію.*

Кожен із зазначених викликів потребує відповідної реакції і роботи щодо мінімізації їх негативних аспектів. Проте це буде темою наших подальших наукових розвідок, які також дозволять зробити прогнози розвитку мобільних застосунків у сфері культурного туризму. Результати досліджень сприятимуть співпраці розробників, туристичних компаній та культурних установ з використанням мобільних технологій для популяризації культурної спадщини, що є надзвичайно актуальним і важливим у сучасних умовах. Окремої уваги й дискусій заслуговують питання щодо етичних аспектів використання технологій у культурному туризмі, проблем захисту даних та доступності інформації для широкого загалу користувачів.

Серед подальших перспектив цифрової трансформації культурного туризму в сучасному світі є розширення можливостей використання штучного інтелекту, що дозволить створювати більш персоналізовані та інтелектуальні туристичні продукти. Також цифрові технології можуть сприяти розвитку сталого туризму та зменшенню негативного впливу його результатів на довкілля [3].

Висновок. Узагальнюючи, варто відмітити, що розробка мобільних застосунків для культурного туризму є перспективним напрямком, що дозволяє популяризувати культурну спадщину. Цифрова трансформація культурного туризму є незворотнім процесом, який відкриває нові можливості для розвитку туристичної індустрії. Однак, для досягнення максимального ефекту необхідно враховувати як переваги, так і виклики, пов'язані з використанням цифрових

технологій. Важливо також забезпечити баланс між інноваціями та збереженням культурної спадщини.

Список використаних джерел та літератури

1. Марина Грабар, Катерина Хижняк. Матеріали XIV Міжнародної наукової конференції «Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід» (м. Львів, 9 жовтня 2020 р.) Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. С. 94-97.
2. Морозов, Д., Домашенко, С., & Каптюх, Т. (2023). Інноваційна діяльність туристичних підприємств в умовах глобальної діджиталізації. Економіка та суспільство, (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-15>.
3. Штучний інтелект змінить сферу туризму раз і назавжди. URL: <https://www.imena.ua/blog/ai-change-tourism/>